

Hanuka (partea II) - Megilat (Sulul) Antiochus [anul 5779]

Singura sursă evreiască care este o parte din cărțile sfinte (nu la toate comunitățile evreiești) este un Midraș foarte vechi care se numește Megilat Antiochus, sau Megilat Bnei Hașmonaim sau Megilat Hanuka sau Megila Ievanit (grecească). A fost scrisă în Aramaică și tradusă încă atunci în Ebraică de marele Rabin Rav Saadia Gaon (Rasag) care a trăit în secolul al optulea. Se găsește pentru prima dată într-un Mahzor din Saloniki (1482). Astăzi se află în majoritatea Sidurilor la sfârșit. Sulul ăsta este un Midraș Agada (legendă) scrisă după ordinea istorică din Talmud. Asta este povestea pe scurt după cum apare în documentul amintit:

A fost pe vremea lui Antiochus, regele Greciei, un rege mare și puternic și toți regii îl ascultau. El a cucerit multe țări și a învins regi puternici, a cucerit cetățile lor și a ars palatele lor și a băgat la închisoare pe oamenii lor. Din vremea regelui Alexander n-a mai fost așa un rege. El a construit pe malul mării un oraș enorm căruia i-a dat chiar numele lui – Antiochia (se află astăzi în Turcia pe malul mării Mediteraneene lângă granița cu Siria. Pe vremea aceea era al treilea mare oraș din lume după Roma și Alexandria. Mai târziu a fost numit "leagănul Creștinătății" pentru importanța avută la începutul Creștinismului. În Faptele Apostolilor 11:26 este scris că denumirea de "Creștin" a fost folosită pentru prima dată în orașul ăsta). Și adjunctul său Bagris (de la Bagras), probabil o preluare a numelui Bachhis, a construit un oraș care îi poartă și lui numele. În anul 23 a domniei sale, care este anul 213 de la construirea Templului se povestește că a ieșit la drum spre Ierusalaim. A spus miniștrilor lui: voi știți că este poporul evreu la Ierusalaim și ei nu-i slujesc pe dumnezeii noștri și nu îndeplinesc poruncile regelui și vor căderea regelui? Noi acum vom urca la ei și vom anula legământul lor care este Șabat, Roș Hodeș și Brit Mila! Asta a plăcut miniștrilor și Antiochus l-a trimis pe adjunctul lui, Nicanor, cu o armată mare, să atace Ierusalaimul. Au intrat în oraș, au omorât mulți oameni și au intrat în Templu, au băgat o statuie înăuntru, au sacrificat un porc și au împrăștiat sângele lui în locul cel mai sfânt.

Când Iohanan Ben Matitياهو Mare Cohen a auzit asta s-a supărat și fața i sa înroșit, și-a făcut o sabie lungă și a venit la poarta Ierusalaimului și păzitorii l-au anunțat pe Nicanor că a venit Cohen Gadol și el l-a primit. Iohanan i-a spus că a venit în pace. Nicanor i-a spus: dacă vrei să mă slujești, ia un porc și sacrifică-l. Atunci s-a rugat Iohanan la Kadoș Baruch Hu să-l salveze, a luat sabia și l-a înjunghiat pe Nicanor în inimă. După aceea s-a rugat din nou, a ieșit în oraș și a omorât 770.000 de oameni.

Când a auzit Antiochus că adjunctul lui a murit, a ordonat să-l aducă pe Bagris cel Rău (harașa הרשע). I-a spus lui Bagris: Tu ai auzit ce au făcut evreii, mi-au omorât mulți soldați. Du-te și atacă-i și fă-le ce i-am spus și lui Nicanor. Bagris a venit la Ierusalaim, a omorât mulți oameni și au anulat Șabatul, Roș Hodeș și Brit Mila. După aceea au văzut un om care a făcut Mila fiului său, și l-au spânzurat cu soția lui în fața copilului. Și o femeie care a născut după moartea soțului ei s-a urcat pe zidul orașului, a spus că evreii nu vor anula nimic, și-a aruncat copilul și a sărit și ea. Și mulți evrei au făcut la fel. Mulți evrei au fugit să se ascundă într-o peșteră. Bagris a trimis soldați care au aprins un foc și au omorât o mie de oameni înăuntru.

După aceea au ieșit cei cinci frați din familia Hașmonaim, Matitياهو și frații lui, s-au luptat și au omorât mulți

dușmani, care au fugit în insulele mării. Și Bagris, cu oamenii lui au fugit pe o corabie la Antiochus și i-au spus: Să știi că cei cinci frați sunt mai puternici decât oricine și tu cu armata ta nu o să reușești să-i bați. Fă o armată uriașă din toate regatele tale și să aduci și elefanți. Ideea i-a plăcut lui Antiochus, care a adunat o armată enormă, cu elefanți blindați, iar Bagris a ieșit din nou la Ierusalaim, spunându-și că de data asta, cu o așa armată mare, evreii nu vor reuși să se opună. Când au auzit, cei cinci frați au mers la Mițpe Gilad care era din vremea profetului Șmuel, au postit și s-au rugat la HaȘem. Frații au dat sfaturi; Iehuda cel mai mare, Șimon al doilea, Iohanana al treilea, Ionatan al patrulea și Elazar al cincilea. La ieșire tatăl lor a binecuvântat pe fiecare și ei s-au luptat și au omorât mulți, dar Iehuda a fost omorât. Când au văzut că a murit Iehuda s-au întors la tatăl lor. El le-a spus: o să vin eu cu voi ca să lupt ca nu cumva să dispară Bet Yisrael. Matitياهو a luptat cu băieții lui, Hakadoș Baruch Hu i-a ajutat și așa au omorât pe toți luptătorii și restul au fugit în insulele mării. Elazar s-a ocupat de elefanți și i-a gonit în mare unde s-au înecat. Bet Yisrael s-au bucurat mult și pe Bagris cel rău l-au ars în foc. Când regele Antiochus a auzit că a murit Bagris, el cu luptătorii lui a fugit în insulele mării și oriunde mergea oamenii se revoltau contra lui și îl numeau "fugarul".

După aceea au venit Hașmonaimim la Templu, au reparat porțile și zidurile distruse, au curățat Azara (curtea Templului) de morți și de urmele profanării. Au căutat ulei de măslină pur ca să aprindă Menora și au găsit numai un ulcior sigilat de Cohen Gadol care ajungea pe o zi. Dar Hakadoș Baruch Hu a binecuvântat-o și au ars opt zile. Atunci au făcut Hașmonaimim ca astea opt zile să fie zile de sărbătoare asemănătoare cu zilele de sărbătoare scrise în Tora, să se aprindă lumânări opt zile, să se povestească ce s-a întâmplat, să nu se postească și să nu se jelească. De atunci n-au mai fost acolo Grecii, ci au regat Bnei Hașmonaim și urmașii lor timp de 206 ani până la distrugerea Templului. Din cauza asta, de atunci evreii în toate comunitățile țin zilele astea ca zile de sărbătoare din 25 Kislev opt zile și așa va fi în vecii vecilor.

HaȘem, care le-a făcut minuni lor, ne va face și nouă minuni precum scrie profetul Micha (7:15): Ca în zilele ieșirii tale din Egipt îi voi arăta miracole.